

ארבעת הממונים עומדים מזומנים להגן על הצדיק שהגיע זמנו להסתלק מהעולם
מהס"א

וְאֵלֵין אֵינּוֹן קַיִימֵי וְזַמִּינִין בְּעֶלְמָא ואלו הארבעה ממונים הם
עומדים ומזומנים בעולם. **בְּהֵוֹא זְמַנָּא דְצַדִּיקָא מָטָא**
זְמַנְיָהּ לְאַסְתְּלָקָא מֵעֶלְמָא באותו הזמן דמגיע זמנו של צדיק להסתלק
מהעולם, **וְאֵתִיּהִיב רִשׁוּ לְסִטְרָא אַחְרָא** וניתנה רשות לסטרא אחרא
לקחת את נשמתו מגופו והוא עלול לצער אותה כי משנתנה רשות למשחית לחבל אינו
מבחין בין צדיק לרשע. **אֵלֵין אַרְבַּע קַיִימֵי לְאַתְעֵתְדָא תַמָּן, בְּגִין**
דְּתַפּוּק נְשַׁמְתִּיהּ בְּנִשְׁיָקָה ולכן אלו הארבעה מלאכים עומדים מזומנים
שם כדי להשגיח שתצא נשמתו במיתת נשיקה שהיא המיתה הקלה ביותר [קזח], **וְלָא**
תִצְטַעַר בְּשׁוֹלְטָנּוּ דְסִטְרָא אַחְרָא ולא תצטער בשליטת הסטרא אחרא
עליה. **זַפְּאִין אֵינּוֹן צַדִּיקֵיָא בְּעֶלְמָא דִּין, וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי**

אור הרשב"י

דאמרי שמיתת האסכרה הרי היא כפיטורי
בפי ושט כחבלים גסים אשר תוקעים בנקבים
צרים של לוחות הספינה, שנכנסים בדוחק
לפי שגודלם כמידת הנקב, כך במיתה זו
הנשמה מתנתקת מהגוף בכאב ובקושי.
ואילו מיתת נשיקה כמו משיכת שיערה מתוך
החלב שבקל ניתן להוציאה. ועיי' ברי"ף על
עין יעקב שכתב לבאר שזה תלוי בעסק
התורה כי העוסק בפיו בתורה זוכה להיות
מיתתו נשיקה שהיא בפה, ומי שלא עסק
בפיו בתורה מיתתו באסכרה שבפיו.

[קזח] בגמרא ברכות ח. מבואר שתשע מאות
ושלשה מיני מיתה נבראו בעולם, שנאמר:
"למות תוצאות" ותיבת "תוצאות" בנימטריא
תשע מאות ושלשה. והמיתה הקשה שבכלן
היא מיתת אסכרא, והמיתה הנוחה שבכלן
היא מיתת נשיקה. וביארה הגמרא שמיתת
אסכרא היא כמו קוצים הנתפסים בגיזי
הצמר שכאשר אדם מנתק את הקוצים
ומשליכם לאחור אי אפשר שלא ינתק עמם
מהצמר. כך גם מיתה זו, הנשמה כביכול
תפוסה בגוף ונתוקה מכאיב לגוף. ואיכא

אשריהם אלו הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא. **דְּמֵאֲרִיהוֹן אֲקָדִים**
עֲלֵיהוּ שׁוֹלְטַנְיָהוֹן שהקב"ה מקדים עליהם שליטת הארבעה מלאכים
 הקדושים, **לְמַהוּי נְטִירָן בְּעֶלְמָא רִין**, ו**בְּעֶלְמָא דְאַתִּי** כדי שיהיו
 שמורים מן המזיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

מהיכל זה מתחילים להתחבר פנימיות העולמות וחיצוניות העולמות העליונות
 שבאצילות והתחתונות שבבי"ע

מֵהִיכְלָא דָּא, שְׂרָאן כָּל רִזִין מהיכל זה מתחילים כל הסודות שהם
 פנימיות העולמות, **וְכָל דְרִגִין** וכל המדרגות שהם חיצוניות
 העולמות **עֲלָאִין** העליונות שבאצילות **וְתַתְּאִין** והתחתונות שבעולמות בי"ע,
לְאַתְחַבְרָא, להתחבר יחד על ידי אור האין סוף המתפשט בהם **בְּגִין**
דִּישְׁתַּכַּח כְּלָא עֵילָא וְתַתָּא בְּשְׁלִימוֹ כדי שימצא הכל למעלה
 ולמטה בשלימות כי שלימות האצילות הוא בהיותו מתפשט למטה אל התחתונים,
לְמַהוּי כְּלָא חָד, וְחַבְרָא חָד שיהיה הכל אחד בחיבור אחד,
לְאַתְיִיחְדָּא שְׂמָא קְדִישָׁא כְּדִקָּא יָאוּת שיתייחד השם הקדוש הו"ה
 שהוא כנגד כל עולמות אבי"ע כראוי להיות, **וְלֹא שְׁתַּלְמָא לְאַנְהָרָא נְגִידוֹ**
עֲלָאָה בְּתַתְּאָה ועל ידי זה להשתלם ולהאיר המשכת השפע העליון מאור א"ס
 ב"ה עד למטה בעולמות בי"ע דרך האצילות, (נ"א לְנַגְדָּא נְהִירִי עֲלָאָה לְתַתָּא) **וְנְהִירוֹ**
דְּבוּעֵינִין כְּחָד, (נ"א וְנְהִירִי בּוּצֵינִין כּוּלְהוּ כְּחָדָא) **דְּלֹא תַעְדִּי דָּא מִן**
דָּא ויאירו הספירות וההיכלות כולם כאחד ולא יתפרדו זו מזו. **וְכִדִין נְגִיד**

הלימוד היומי

וְאֶת־מִשְׁךְ מֵאֵן דְּאֶת־מִשְׁךְ וְאִז נִמְשַׁךְ וְנִשְׁפַּע שְׁפַע רַב מִמְקוֹם שְׁנִמְשַׁךְ,
 דְּלֹא אֶתִידַע וְלֹא אֶתְנַלְיִיא שְׁאִינֵנו נֹדַע וְאִינֵנו מִתְגַּלָּה לְשׁוֹם פְּרִצוּף
 בְּעוֹלָם, בְּגִין דְּיִתְקַרֵּב (נ"א דְּיִתְקַדֵּשׁ) (דף רנ"ו ע"ב) וְיִתִּיחַד דָּא עִם
 דָּא כְּדִי שַׁעַל יְדֵי שְׁפַע אֹר הַא"ס הַנִּמְשַׁךְ לְעוֹלְמוֹת יִתְקַרֵּב וְיִתִּיחַד הַאֲצִילוֹת עִם בִּי"ע,
 לְמַהוּי כְּלֹא בִּיחֻדָּא שְׁלִים פְּדָקָא יְאוּת שִׁיחִיה הַכֵּל בִּיחֻד שְׁלֵם
 כְּרֹאוּי לְהִיּוֹת.

מעלת הצדיקים ולומדי התורה יומם וליל והמכוונים כראוי שבכוונתם מייחדים
 העולמות

זְכָאָה חוֹלְקִיה מֵאֵן דְּיִדַע בְּרִזִין דְּמֵאֲרִיה אֲשֶׁרִי חִלְקוּ מִי שִׁיּוּדַע
 בְּסוּדוֹת קוֹנוֹ, לְאֲשֶׁת־מוֹדַעָא לִיה פְּדָקָא יְאוּת לְדַעַת
 וְלִהְכִירוּ כְּרֹאוּי. דְּהָא אֵינֻן אַכְלִין חוֹלְקִיהוֹן בְּעֵלְמָא דִּין,
 וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי כִי הַיּוֹדְעִים בְּסוּד קוֹנֵם אוֹכְלִים אֶת חִלְקֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא
 לְפִי שֶׁהֵם מִמְשִׁיכִים הַשְּׁפַע בְּכוּוֹנָתָם וּמִיִּיחָדִים הַעוֹלְמוֹת וְעַל יְדֵי כֵן מְגִיעַ לְהֵם חֵלֶק בְּרֹאשׁ.
 עַל דָּא פְּתִיב וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה סה) הִנֵּה עֲבָדֵי יֹאכְלוּ כִי עַבְדֵי
 הַצַּדִּיקִים הַיּוֹדְעִים סוּדוֹת הַתּוֹרָה יֹאכְלוּ וַיְהִנוּ מִזִּיּוֹ הַשְּׂכִינָה. זְכָאִין אֵינֻן
 צַדִּיקֵיָא דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵי־תָא יְמָמָא וְלִילֵי אֲשֶׁרִיהֶם הַצַּדִּיקִים
 הַמְשַׁתְּדִלִים בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה יוֹמָם וְלִילָה. בְּגִין דְּאֵינֻן יְדַעֵי אוֹרְחוּי
 דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִי הֵם הַיּוֹדְעִים דְּרַכִּיּוֹ שֶׁל הַקַּב"ה כִּי לֹא יִמְצָא יְדִיעַת יִחֻד
 הַשֵּׁם בְּשִׁלְמוֹת אֵלָּא בְּשֵׁנֵי תְנָאִים הָאֶחָד שִׁיחִיה צַדִּיק כִּי אֵין חֲכָמָה זֶה מִתְגַּלִּית אֵלָּא לְצַדִּיקִים

[ק"ט], והשני שיהיו עוסקים בתורה יומם ולילה כי אפילו אם יהיה צדיק אם לא יעסוק בתורה

אור הרשב"י

יאמין בשוא נתעה כי לא תבואהו בסברותיו רק רעה כי ידברו אל ה' סרה, לא יכלו כפרה, אל יהרסו אל ה' לראות וכו". ואם הרמב"ן ז"ל אחרון כל המקובלים הפליג לדבר בזה באומרו שלא יושנו דבריו בענייני הרמזים ובסודות התורה כלל ועיקר, איך יעלה בדעת אנושי להבין בעיונו ובשכלו דברי אלהים חיים דברי הרשב"י ע"ה אשר דברותיו כלהבי אש אוכלה וחתומים וסתומים כאלף חתימות. הלא תראה כי בעת פטירתו בריש אדרת האזינו לא ניתן רשות לשום אחד מאותם שבעה עיני ה' העומדים אז אצלו לכתוב סתרי הזהר, אלא לרבי אבא כנוכר שם "וכך אסדרנא לכו, רבי אבא יכתוב, ורבי אלעזר ברי ילעי, ושאר חבריאי ירחשון בלבהון". ועם שניתן לו רשות לכתוב מצאנו ראינו בפרשת משפטים דף קכג ע"ב וז"ל: "שאל רבי אלעזר לרבי אבא, כל הני תיקונין אבא גלי לון בגין דלא ליעול בכיסופא לעלמא דאתי, השתא אמאי צריכי לגלאה, אמר ליה רבי אבא, ההוא דכתבנא אנא מבוצינא קדישא אמינא כתבוהו לגבי חבריאי, דהא אינון ידעין מילין דהא אתיישבן מילין בליבן, ומכאן ולהלאה סתימין מילין" ע"ב.

והנה עם שכבר נתן לו רשות רשב"י לכתוב, וגם כי לא למד רק לאותם השבעה חברים דעאלו ונפקו באדרא קדישא, ועם כל זה הקפיד רבי אלעזר בנו ונתכעס על זה, וגם

[ק"ט] וכן מצינו כמה פעמים בעין חיים לשונות הרב ז"ל דלאו כל מוחא סביל דא להשינו אם לא שיהיה צדיק וע"י טהרה קדושה ופרישות וכמו שכתב בהקדמת מהרח"ו לשער ההקדמות וז"ל: "ואמנם היות זה פשוט ומבואר כי באלה הדורות יתפרנסון מהאי חבורא ותתגלה עליהם החכמה הזאת, הנה לא כל הרוצה ליטול את ה' יבוא ויטול כי רזי התורה וסתריה לא יתגלו לבני אדם בכח עיונם החמריי, לולי על ידי שפע אלהי המושפע ממרום קדשו על ידי שלוחיו ומלאכיו, או על ידי אליהו הנביא ז"ל, כמו שנבאר בסוף הקדמה זו, ונביא ראייה מדברי רשב"י ע"ה בספר התיקונים וע"ש".

עוד שם בהקדמת מהרח"ו וז"ל: "ונחזור לענין הראשון כי אין ספק שדברים אלה לא יובנו בעיון אנושי חומריי, אלא בקבלה מפה אל פה או מפי אליהו ז"ל, או מפי הנשמות המתגלים בכל דור ודור אל הראויים להם. והרמב"ן ז"ל אחרון המקובלים קרוב לדורנו כתב בסוף הקדמת ספרו על באור התורה וז"ל: "ואני הנני מביא בכרית נאמנה נותנת עצה הגונה לכל מסתכל בספר הזה, לבל יסבור סברא ואל יחשוב מחשבה בדבר מכל הרמזים אשר אני כותב בסתרי התורה, כי אני מודיע נאמנה שלא יושנו דברי ולא יודעו כלל בשום שכל ובינה, זולת מפי מקובל חכם, לאזן מקבל ומבין, והסברא בהם אולת ומחשבה רבת הנוקזין ומונעת התועלת. אל